

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна програма	Фінанси і кредит
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр

Програма кваліфікаційного іспиту для здобувачів спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Програму кваліфікаційного іспиту розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від 04 березня 2026 р. №4

Голова циклової комісії Вікторія КАЗАКОВА

Програму кваліфікаційного іспиту затверджено Педагогічною радою Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Протокол від «20» березня 2026 р. № 3

Голова Педагогічної ради Зоя ГЕЙХМАН

Пояснювальна записка

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову пересвищу освіту», «Про організацію роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», Постанови КМУ «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 16.12.2022 р. №1392, Стандарту фахової передвищої освіти України спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, Освітньо-професійної програми Фінанси і кредит, Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у Фаховому коледжі «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, інших нормативно-правових актів України з питань освіти.

Підготовка фахівців за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок здійснюється на основі освітньо-професійної програми (ОПП), навчального плану.

Відповідно до ОПП фаховий молодший бакалавр за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок повинен вміти компетентно і відповідально розв'язувати типові задачі професійної діяльності.

Форма Атестації здобувачів – кваліфікаційний іспит, який спрямований на перевірку досягнень результатів навчання, визначених та освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит.

Атестація випускників проводиться Екзаменаційною комісією на основі аналізу успішності навчання, оцінки якості вирішення випускниками професійних завдань, які ставилися на кваліфікаційному іспиті.

До Атестації допускаються здобувачі, які виконали навчальний план підготовки фахового молодшого бакалавра.

1. Результати навчання

Здобувач/здобувачка виявляє наступні результати навчання:

- знає свої права як члена суспільства, розуміє цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;
- володіє державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності;
- знає економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами;
- знає і розуміє теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;
- дотримується вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень;
- застосовує набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань;

- застосовує сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- здійснює пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності;
- вміє розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності;
- застосовує принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- формує й аналізує форми фінансової звітності та правильно інтерпретує отриману інформацію;
- володіє методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- використовує професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети;
- вміє застосовувати інновації у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- виявляє навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструє гнучке мислення, відкритість до нових знань;
- знає механізм функціонування бюджетної системи, казначейського обслуговування коштів державного бюджету України і місцевих бюджетів;
- знає механізм функціонування системи страхування;
- знає механізм нарахування і сплати податків та обов'язкових платежів;
- знає склад і особливості здійснення банківських операцій.

2. Методика та форма проведення

Екзамен проводиться у комбінованій формі з використання сервісних служб Google, зокрема: Google forms – для проведення тестування.

Етапи проведення екзамену.

I. Підготовчий етап. Проводиться консультація до проходження атестації.

II. Проведення кваліфікаційного іспиту:

Екзаменаційні завдання складаються з двох частин:

- 1) тестування;
- 2) розв'язання ситуаційних задач.

На початку екзамену здобувачка/здобувач обирають екзаменаційні білети, після чого виконують тестові завдання кваліфікаційного іспиту з використанням сервісу Google Forms. Термін виконання завдання – 40 хвилин.

Після виконання тестових завдань здобувачі приступають до виконання практичного завдання. Підготовка до відповіді тримає 20 хв. По закінченні терміну підготовки екзаменаційна комісія заслуховує відповідь, яка триває 10-15 хвилин.

III. Підведення підсумків. Оголошуються результати складання екзамену.

3. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання дозволяють зробити висновок щодо рівня підготовки випускника Фахового коледжу «Універсум» та відповідності його набутій спеціальності. При цьому виявляються обсяг знань, їх системність, рівень засвоєння, вміння застосовувати набуті знання при виконанні практичних завдань.

Білеті кваліфікаційного іспиту складаються з 2 частин: 25 тестових завдань і комплексного практичного завдання. Максимальна кількість балів за кожну частину - 100. Відповідь на кваліфікаційному іспиті оцінюється як середнє арифметичне між кількістю балів за виконання тестів і кількістю балів за виконання комплексного практичного завдання.

Критерії оцінювання завдань екзаменаційного білету

Бали	Критерії оцінювання завдання
Виконання тестів і встановлення правильності тверджень	
1 бал	Правильно виконаний тест або встановлене твердження
0 балів	Неправильно виконаний тест або встановлене твердження
Встановлення відповідності між поняттями та їх визначеннями	
5 балів	Встановлено всі відповідності в повному обсязі
4 бали	Встановлено відповідності 4 понять з 5 запропонованих
3 бали	Встановлено відповідності 3 понять з 5 запропонованих
2 бали	Встановлено відповідності 2 понять з 5 запропонованих
1 бал	Встановлено відповідності 1 поняття з 5 запропонованих
0 балів	Не встановлено відповідності жодного з запропонованих понять
Виконання комплексного практичного завдання	
45 – 50 балів	Виконано в повному обсязі
36 – 44 балів	Практичне завдання виконано в повному обсязі, але допущені незначні помилки або завдання виконано не раціональним способом
26 - 35 балів	Завдання виконано неповністю, але більше ніж на 2/3 загального обсягу. Допущені помилки у виконанні завдання. Алгоритм виконання завдання правильний
16 – 25 балів	Завдання виконано більше половини. Алгоритм виконання завдання порушений, що призвело до неправильного результату
0 - 15 бали	Завдання не виконано, або виконано менше ніж на половину

Шкала оцінювання результатів кваліфікаційного іспиту

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – високий рівень знань (умінь) / виконання, з можливими незначними недоліками (помилками)
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) / виконання, без суттєвих (грубих) помилок

C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) / змістовна робота, з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) / виконання, зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь) / виконання для подальшого навчання або професійної діяльності
F	0-59 балів	Незадовільно – низький рівень знань, недостатній для подальшого навчання або професійної діяльності

4. Програма кваліфікаційного іспиту

1. Поняття, суть і функції фінансів.
2. Фінансова система України.
3. Фінансова політика і фінансовий механізм.
4. Фінанси підприємницьких структур.
5. Державні фінанси.
6. Бюджет і бюджетна система.
7. Доходи і видатки державного бюджету.
8. Податки і податкова система.
9. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення.
10. Місцеві фінанси.
11. Державний кредит і державний борг.
12. Страхування і страховий ринок.
13. Фінансовий ринок.
14. Міжнародні фінанси.
15. Основи фінансів підприємств і організацій.
16. Організація грошових розрахунків підприємств.
17. Фінансові аспекти формування витрат і грошові надходження підприємства.
18. Формування і розподіл прибутку підприємства.
19. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів.
20. Оборотні засоби та їх організація на підприємстві.
21. Капітал підприємства.
22. Фінансові зобов'язання підприємств.
23. Фінансова діагностика підприємства.
24. Фінансове планування на підприємствах.
25. Фінансова санація та банкрутство підприємств.
26. Сутність і види податків.
27. Організація податкової системи.
28. Облік платників і надходжень податків до бюджету.
29. Податок на додану вартість.

30. Акцизний податок і мито.
31. Податок на прибуток підприємств.
32. Податок на доходи фізичних осіб.
33. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
34. Плата за ресурси та послуги.
35. Інші податки та податкові збори.
36. Ухилення від податків та перекладання податків.
37. Неподаткові платежі до бюджету.
38. Сутність та роль бюджету держави.
39. Бюджетна класифікація та бюджетне планування.
40. Бюджетний дефіцит. Державний борг. Державний кредит.
41. Бюджетна система та бюджетний устрій.
42. Бюджетне регулювання та міжбюджетні відносини.
43. Система доходів бюджету.
44. Система видатків бюджету.
45. Видатки бюджету на економічну діяльність держави.
46. Видатки бюджету на соціальну сферу та соціальний захист населення.
47. Видатки бюджету на національну оборону та управління.
48. Історичні аспекти виникнення і розвитку банківських систем.
49. Суть, типи, принципи та функції банківської системи.
50. Структурні компоненти банківської системи України.
51. Теоретичні основи банківських операцій, послуг і продуктів.
52. Загальні основи побудови бухгалтерського обліку в банках.
53. Організація обліку в комерційних банках.
54. Грошовий обіг і банківські платіжні системи.
55. Касові операції банків.
56. Розрахункові операції банків.
57. Операції з власним капіталом банків.
58. Депозитні операції банків.
59. Кредитні операції банків.
60. Операції з основними засобами і нематеріальними активами банків.
61. Операції банків з матеріальними цінностями.
62. Операції банків з цінними паперами.
63. Операції банків з фінансовими інвестиціями.
64. Операції банків з іноземною валютою.
65. Доходи, витрати і фінансові результати діяльності комерційних банків.
66. Фінансова звітність комерційних банків.
67. Сутність, принципи та роль страхування.
68. Класифікація страхування.
69. Страхові ризики та їх оцінювання.
70. Сутність та структура страхового ринку.
71. Страхова організація.
72. Порядок укладання та ведення страхової угоди.
73. Визначення страхових тарифів.
74. Доходи, витрати та прибуток страховика.

75. Страхова послуга та особливості її реалізації.
76. Порядок укладання та ведення страхової угоди.
77. Страхові послуги у підприємницькій діяльності.
78. Особисте і транспортне страхування.
79. Регулювання страхової діяльності.
80. Фінансова надійність страховика.

Зразок завдань екзаменаційного білету кваліфікаційного іспиту

1. Виконайте тестові завдання за посиланням на корпоративній пошті.

2. Виконайте комплексне практичне завдання.

Умова: протягом звітного періоду відбулися наступні господарські операції:

1. Підприємство, зареєстроване як платник ПДВ, реалізувало готову продукцію на загальну суму 1500 тис. грн. (в т. ч. ПДВ).

2. Підприємство придбало виробничі запаси на загальну суму 1800 тис. грн. (в т. ч. ПДВ).

3. Підприємство отримало кредит банку на суму 60 тис. грн. для поповнення обігових коштів строком на 3 місяці з розрахунку 14% річних. Оплата нарахованих відсотків здійснюється щомісяця. Метод розрахунку відсотків – “факт/360”. Одноразова комісія банку складає 1% суми кредиту.

Завдання:

1) здійснити розрахунок підприємства з нарахування і сплати ПДВ;

2) вказати, на які цілі підприємство має право брати кредит;

3) скласти графік погашення кредиту (табл. 1).

Таблиця 1

Графік погашення кредиту, процентів та комісійних

Місяці	Сума нарахованих процентів, грн.	Виплата заборгованості за кредитом, грн.	Платіж всього, грн.	Залишок заборгованості за кредитом, грн.
0 (отримання кредиту)	0	0	0	60000
1 (28 днів)		20000		
2 (31 день)		20000		
3 (30 днів)		20000		
Всього				×

Зразок відповіді на завдання білету кваліфікаційного іспиту

1. Підприємство-платник ПДВ здійснює розрахунок з нарахування і сплати податку. Базова ставка податку складає 20%. При цьому проводиться розрахунок ПДВ-зобов'язання та ПДВ-кредиту. ПДВ-зобов'язання виникає у підприємства в процесі реалізації, а ПДВ-кредит – при придбанні. Якщо розмір ПДВ-зобов'язання перевищує розмір ПДВ-кредиту, то різниця сплачується підприємством до бюджету.

Розрахуємо розмір ПДВ-зобов'язання підприємства:

$$1500 \times 20 / 120 = 250 \text{ тис. грн.}$$

Даний розрахунок обумовлений тим, що розмір ПДВ вже включено у загальну суму доходу, отриманого від реалізації.

Аналогічно проводимо розрахунок ПДВ-кредиту:

$$1800 \times 20 / 120 = 300 \text{ тис. грн.}$$

Визначаємо різницю між розміром ПДВ-кредиту і ПДВ-зобов'язання:

$$300 - 250 = 50 \text{ тис. грн.}$$

Таким чином, підприємство має право на відшкодування ПДВ з бюджету в розмірі 50 тис. грн.

2. Основні цілі кредитування наступні:

- розширення виробництва;
- розвиток нового бізнес-проекту;
- відкриття нових торгових точок і філій;
- закупівля нового товару і підтримка товарообігу компанії;
- оновлення обладнання та необхідної техніки;
- придбання нерухомості;
- купівля автомобіля (в комерційних цілях);
- ремонт обладнання або нерухомості.

3. Кредити на поповнення обігових коштів беруться з метою придбання оборотних ресурсів для забезпечення безперервного і ефективного виробничого процесу.

4. Графік погашення кредиту банку має наступний вигляд (табл. 1):

Таблиця 1

Графік погашення кредиту, процентів та комісійних

Місяці	Сума нарахованих процентів, грн.	Виплата заборгованості за кредитом, грн.	Платіж всього, грн.	Залишок заборгованості за кредитом, грн.
0 (отримання кредиту)	0	0	0	60000
1 (28 днів)	653,33	20000,0	20653,33	20000
2 (31 день)	482,22	20000,0	20482,22	20000
3 (30 днів)	233,33	20000,0	20233,33	0
Всього	1368,88	60000,0	61368,88	×

5. Рекомендовані джерела

Література, що рекомендується для підготовки до кваліфікаційного іспиту, визначається викладачами на основі списків, що подаються в програмах з навчальних дисциплін: законодавчо-нормативних актів, монографій, посібників, підручників.

1. Банківська система : підруч. за ред. д.е.н., проф. С.К. Реверчука. 2-ге видання, стереотипне. Львів, «Магнолія 2006», 2025. 400 с.

2. Банківські операції і технології : навч.-метод. посіб. Уклад.: О.М. Гладчук, М.Г. Марич, А.В. Марич, М.П. Федешин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 254 с

3. Бережна А.Ю., Філонич О.М. Бюджетна система : конспект лекцій з дисципліни для підготовки до єдиного фахового вступного випробування за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2023. 104 с.

4. Бюджетний Кодекс України: Кодекс від 08.07.2010 №2456-VI. [Електронний ресурс]. Офіційний WEB-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

5. Кириленко О.П., Гринчишин П.С., Лободіна З.М. Казначейська система : підруч. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 363 с.

6. Крупка М., Андрущак Є., Пайтра Н. Банківська система : підруч.; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.

7. Марусяк Н.Л. Фінанси підприємств : навч. посіб.: 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с

8. Матвійчук Н.М. Податкова система : конспект лекцій (електронне видання). Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 130 с.

9. Нікіфоров П.О., Гладчук О.М., Марич М.Г., Федешин М.П. Банківська система : навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2023. 224 с

10. Павелко О.В. Облік і звітність у банках : навч. посіб. [Електронне видання]. Рівне: НУВГП, 2022. 336 с.

11. План рахунків бухгалтерського обліку банків України та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Правління Національного банку України від 11.09.2017 р. №89. [Електронний ресурс]. Офіційний WEB-портал Національного Банку України. URL: <https://bank.gov.ua/document/download?docId=55228582>.

12. Податкова система : навч. посіб. за заг. ред. Андрущенко В.Л. К.: ЦУЛ, 2024. 316 с.

13. Податковий кодекс України: Кодекс від 02.12.2010 №2755-VI. [Електронний ресурс]. Офіційний WEB-портал Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

14. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. №2121-III. [Електронний ресурс]. Офіційний WEB-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

15. Ситник Н.С., Стасишин А.В., Попович Д.В. Страхування : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 512 с.
16. Скаско О.І., Сарахман О.М., Рябкова О.В. Фінансовий облік у банках : навч. посіб. Львів: Видавництво «Левада», 2023. 255 с.
17. Сокурєнко В.В., Швець Д.В., Бортник С.М., Ткаченко С.О. Фінанси підприємств : підруч. за заг. ред. В.В. Сокурєнка. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.
18. Сосновська О.О. Страхування : навч. посіб. К. : Київський університет ім. Б. Грінченка, 2021. 327 с.
19. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси : підруч. за ред. О.Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир: Поліський університет, 2024. 317 с.
20. Ткаченко С.М. Банківський менеджмент : курс лекцій. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2025. 151 с.
21. Томнюк Т.Л. Податкова система : навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
22. Фінанси підприємства : підруч. за ред. Т.О. Ставерської, А.В. Непрана. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2024. 906 с.
23. Ярошевич Н.Б. Фінанси підприємств : підруч. Львів: «Новий Світ-2000», 2025. 316 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Міністерство фінансів України: URL : <https://www.minfin.gov.ua/>.
3. Державна податкова служба України. URL : <https://tax.gov.ua/>.
4. Фінанси України: науково-теоретичний та інформаційно-практичний журнал. URL: <http://finukr.org.ua/>.
5. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL : <http://www.nssmc.gov.ua>.
6. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Державна регуляторна служба України. URL : <https://www.drs.gov.ua/>

6. Матеріали довідкового характеру і технічні засоби, дозволені для використання під час кваліфікаційного іспиту

У процесі підготовки та відповідей на запитання під час кваліфікаційного іспиту здобувачі можуть використовувати калькулятор для здійснення розрахунків.